

Original Research / Özgün Araştırma

Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutumlarının Şiddete Karşı Profesyonel Rollerine İlişkisi

The Relationship between Health Sciences Students' Dating Violence Attitudes and Their Professional Roles Against Violence

Ruşen Öztürk^{1*}, Duygu Mete², Merve Altıntaş³, Mehmet Ali Pekmez⁴

ABSTRACT

Aim: The purpose of this study is to investigate the relationship between health sciences students' attitudes and experiences towards dating violence and their attitudes towards health professional roles in violence. **Method:** The research was planned as a cross-sectional and descriptive study. In the research, all students who were selected by the purposeful sampling method and who were studying at Faculty of Nursing, Health Sciences and Health services and accepted to participate were included in the study. As a result of the study, 560 students studying in the specified departments were reached. As a data collection form, the Individual Introduction Form, Attitude Scale Towards Dating Violence and Attitude Scale towards Professional Role in Violence were applied to the participants. **Results:** The total score of the students' attitude scale towards dating violence was 118.81 ± 14.6 (min = 77.00, max = 219), and the total score of the attitude scale about professional roles in violence was 45.60 ± 5.30 (min = 15.00, max = 75.00). It is seen that 15.4% of the students are exposed to violence in their current dating relationships, they are mostly exposed to psychological violence in dating violence (87.2%). In the Pearson correlation analysis performed between the total scores and sub-dimensions of both scales, it was found that there were moderate and weak significant differences ($p < 0.05$). It was determined that the mean scores of the male students' Attitude Scale towards Dating Violence and the scale of attitude towards their professional roles in violence are significantly higher than the mean scores of female students. **Conclusion:** It was found that students' attitudes towards dating violence also affect their professional attitudes towards violence. As the students' accepted attitudes towards dating violence increase, it is found that their attitudes towards their professional roles in violence take place in the traditional approach. Therefore, the violence education that will be given to the culture-specific and especially male students during undergraduate period, it is anticipated that it will be an effective step in preventing violence as a healthcare professional in the future, and experiencing individual violence.

Key words: Violence Against Women, dating violence, roles and responsibilities of health care professionals

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada amaç, sağlık bilimleri bölümlerinde okuyan öğrencilerin, flört şiddetine yönelik tutum ve deneyimleri ile şiddete yönelik profesyonel rollerine yönelik tutumları arasında ilişkinin araştırılmasıdır. **Yöntem:** Araştırma, kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışma olarak planlanmıştır. Hemşirelik, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık hizmetlerinde öğrenim gören, amaca yönelik örnekleme yöntemiyle seçilmiş ve çalışmaya katılmayı kabul eden öğrenciler çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışma sonucunda, belirtilen bölümlerde okumakta olan 560 öğrenciye ulaşılmıştır. Veri toplama formu olarak katılımcılara, Bireysel Tanıtım Formu, Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri ve Şiddette Mesleki Rollerine İlişkin Tutum Ölçeği uygulanmıştır. **Bulgular:** Öğrencilerin, flört şiddetine yönelik tutum ölçeği toplam puanı $118,81 \pm 14,6$ (min=77,00, maks=219), şiddette mesleki rollerine ilişkin tutum ölçeği toplam puanı $45,60 \pm 5,30$ (min=15,00, maks=75,00) olarak saptanmıştır. Öğrencilerin, %15,4'ünün şu anki flört ilişkilerinde şiddet gördüğü, flört şiddetinde (%87,2) en çok psikolojik şiddete maruz kaldıkları görülmektedir. Her iki ölçeğin toplam puanları ve alt boyutları arasında yapılan analizde orta ve zayıf düzeyde ileri derecede anlamlı farklılıklar elde edildiği saptanmıştır ($p < 0,05$). Erkek öğrencilerin, Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri ve Şiddette Mesleki Rollerine İlişkin Tutum Ölçeği puan ortalamalarının kız öğrencilerin ortalamalarından anlamlı derecede yüksek olduğu saptanmıştır. **Sonuç:** Öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları ile şiddete yönelik mesleki tutumları arasında anlamlı ilişkili olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin, flört şiddetine yönelik kabullenen tutumları yükseldikçe, şiddette mesleki rollerine ilişkin tutumlarında da geleneksel yaklaşımın arttığı saptanmıştır. Bu nedenle, lisans döneminde verilen kültüre özgü ve özellikle de erkek öğrencilere verilecek olan şiddet eğitiminin, bireysel olarak şiddetin deneyiminin yaşanmamasında ve mesleki süreçte sağlık profesyoneli olarak şiddetin önlenmesinde etkili bir adım olacağı öngörülmektedir.

Anahtar kelimeler: Kadına yönelik şiddet, flört şiddeti, sağlık profesyonellerinin rol ve sorumlulukları

Received / Geliş tarihi: 08.10.2020, Accepted / Kabul tarihi: 18.12.2020

¹ Ege University Faculty of Nursing Department of Women Health and Diseases Nursing, IZMİR, Research Assistant Doctor

² Ege University Faculty of Nursing, Department of Women Health and Diseases Nursing, Master Student, IZMİR (ORCID ID: orcid.org/0000-0002-4143-6164)

³ İzmir Katip Çelebi University Institute of Health Sciences Internal Medicine Nursing, Master Student, IZMİR (ORCID ID: orcid.org/0000-0003-0870-7513)

⁴ Ege University Faculty of Nursing, Department of Nursing Education Master Student, IZMİR (ORCID ID: orcid.org/0000-0003-4242-1041)

*Address for Correspondence / Yazışma Adresi: Ege University Faculty of Nursing Department of Women Health and Diseases, School of Nursing,

35100, Bornova/İZMİR-TÜRKİYE

E-mail: rusenozturk85@hotmail.com

Öztürk R, Mete D, Altıntaş M, Pekmez MA. Sağlık Bilimleri Öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutumlarının Şiddete Karşı Profesyonel Rollerine İlişkisi. TJFMPC, 2021;15(1): 142-153.

DOI: 10.21763/tjfm.807519

GİRİŞ

Flört şiddeti, çiftlerin flört ilişkisinde birbirlerine karşı sözel, cinsel, duygusal ve fiziksel şiddet ya da şiddet içeren davranışlar uygulaması ve birbirlerinin davranışlarına sosyal kısıtlamalar getirilmesi gibi çeşitli istismar biçimlerini içeren endişe verici ve halk sağlığı yaklaşımı gerektiren önemli bir sosyal sorundur.¹⁻⁴ Dünya genelindeki veriler, üniversite öğrencileri arasında şiddetin yaygın olduğunu, erkek ve kadınların flört ilişkilerinde, %10-%50'sinin fiziksel partner şiddet mağduru olduklarını göstermektedir.^{4,5} Flört şiddetinin en yaygın şekli olan psikolojik şiddette, erkek ve kız öğrencilerin %80-%90'ının kurban veya fail oldukları görülmektedir. Erkeklerin uyguladığı şiddet, daha büyük bir ciddiyete sahip olmasına karşın, her iki cinsiyette de şiddet uygulayıcısı veya şiddet mağduru olabilmektedirler.^{1,6} ABD'deki veriler, tüm kadın ve erkeklerin yaklaşık yarısının yaşamları boyunca yakın bir partner tarafından psikolojik olarak istismar edildiğini, her dört kadından biri ve dokuz erkekten biri cinsel, fiziksel şiddet ve / veya ısrarlı takibe maruz kaldığını göstermektedir.⁷ Portekiz'de 4,667 gençle yapılan bir çalışmada, öğrencilerin %25,4'ü bir önceki yıl partneri tarafından en az bir şiddet eylemine maruz kaldığını bildirmiştir (%13,4'ü fiziksel istismar ve %19,5'u duygusal istismar bildirmiştir).⁸ Flört şiddeti vakalarının beşte birinin partnerinde yaralanmaya neden olacak kadar ciddi sonuçlara yol açtığı bildirilmiştir.⁵

Mevcut araştırmalar flört şiddet sıklığının erken yetişkinlik döneminde daha yüksek olduğunu ve sıklıkla 16-24 yaş aralığında gerçekleştiğini bildirmektedir.^{3,9} Üniversite öğrencileri, şiddete karşı özellikle savunmasızdırlar çünkü birçoğu bu zorlu yıllarda ilk ciddi romantik ilişkilerini deneyimlemektedirler. Birçok üniversite öğrencisinin arkadaşlık ilişkilerinde yeni olduğu göz önüne alındığında, muhtemelen iletişim ve ilişki becerileri sınırlıdır ve akranlarının etkilerine karşı da savunmasız bir grubu oluşturmaktadırlar.^{4,10} Aynı zamanda, ebeveyn otoritesinden özerklik, cinsel yakınlık ve diğer sağlık riski davranışları, yakın ilişkilerde şiddetin sürekliliğini büyük çoğunlukla etkilemektedir.⁴ Bu döngü, flört şiddetinin fiziksel, ruhsal ve sosyal boyutları ile sağlığı bozucu etkilerini artırmaktadır.⁹ Flört şiddetine maruz kalan bireylerde şiddet ve sağlıksız ilişkiler yaşamının öz saygıda azalma, post-travmatik stres bozukluğu, madde kullanımında artma, fiziksel yaralanma, depresyon, anksiyete bozuklukları, öfke patlamaları, intihar riski, yeme bozuklukları, uyku bozuklukları, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, istenmeyen gebelikler, abortus, kardiyovasküler hastalıklar, yaralanmalar ve ölüm gibi birçok sorun ortaya çıkabileceği bildirilmiştir.^{4,6,9,11}

Gençlerin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışlarının bazı değişkenlerden etkilendiği bilinmektedir.^{12,13} Literatürde, aile öyküsü, çocuklukta şiddete maruz kalma, tanık olma, akran etkileri, kişisel tutum inanç ve algıları, alkol/ madde kullanımı ve iletişim becerilerinin yetersizliği, erken yaşta cinsel ilişki ve psikolojik hastalıkların varlığı flört şiddetine yatkınlığı artıran faktörler arasında gösterilmektedir.^{6,9,11} Flört şiddeti, cinsiyet kalıplarına bağlı olarak kendini var eden cinsiyetçilik ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sonucu olarak ortaya çıkabilmektedir.¹⁴ Flört şiddetinin temel kaynağı olarak, toplumsal cinsiyet açısından geleneksel bakış açısına sahip olma, kızlar ve erkekler arasında ataerkil toplum yapısından kaynaklanan asimetrik güç ilişkisi ve şiddetin normal bir davranış olarak algılanması ve kabul edilmesi gösterilmektedir.¹¹

Yapılan çalışmalarda, şiddetin failleri olan yetişkinleri tedavi etmenin etkinliğinin sınırlı olduğu ve sıklıkla yüksek tekrarlanma oranları gösterdiğinin altı çizilmektedir. Bu nedenle tedaviden önce, şiddeti önlemeye odaklanan alternatif yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğu bilinen bir gerçektir.^{15,16} Tutumların, biliş ve davranışları şekillendirmeye yardımcı olduğu düşünüldüğünde,¹⁶ gençlerin flört şiddetine yönelik tutumları, mesleki ve profesyonel rollerine ilişkin tutum ve yaklaşımlarını etkilemesi muhtemeldir. Günümüzde kadına yönelik şiddetle mücadelede sağlık profesyonellerinin mezuniyet öncesinde bilgilendirilmesi ve farkındalıkların sağlanması önemlidir. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için, profesyonel bir mesleğin üyesi olmaya aday, sağlık bilimleri öğrencilerinin, şiddete yönelik farkındalıkları ve rehberlikleri kadın sağlığının korunmasında etkili olabilecektir. Çalışma, öğrencilerin gelecekte kendilerinden beklenen bu role hazırlanmaları ve mezuniyet öncesi eğitimlerin düzenlenmesinde veri oluşturması açısından da önem arz etmektedir.¹⁷ Bununla birlikte, literatürde sağlık bölümü öğrencilerinin flört şiddeti deneyimi ve tutumları ile mesleki ve profesyonel rollerine ilişkin tutum ve yaklaşımlarını değerlendiren çalışma bulunmaması, bu çalışmayı değerli kılmaktadır.

Bu çalışmada amaç, gençlerin flört şiddeti yaşama deneyimleri ve tutumları ile şiddete yönelik sağlık profesyoneli rollerine yönelik tutumları arasında ilişkinin araştırılmasıdır.

YÖNTEM

Örneklem

Araştırma, kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, 2019-2020 öğretim döneminde Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

(n=1214), Sağlık Bilimleri Fakültesi (Ebelik (n=370) ve Diyetisyenlik, n=268)) ve Sağlık hizmetlerinde (Paramedik=140) öğrenim gören toplam 1992 öğrenci oluşturmaktadır. Evreni bilinen örneklem formülünde yararlanarak %95 güven aralığında 323 öğrenciye ulaşılması planlanmıştır. Araştırma sonunda 560 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışmada örneklem seçiminde, belirtilen bölümlerinde okumakta olan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğrenciler araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma, Aralık 2019- Mart 2020 tarihleri arasında dört ay olarak yürütülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılara “Bireysel Tanıtım Formu”, “Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Şiddette Mesleki Rollerine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılarak veriler toplanmıştır.

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri (FŞYTÖ): kız ve erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet tutumlarını belirlemek üzere Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi (1999) tarafından geliştirilmiş, Yumuşak (2013) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeklerde her bir madde için 5’ li likert tipi bir derecelendirme kullanılmıştır. Ölçek, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği” (15 madde), “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği” (12 madde), “Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği” (11 madde), “Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği” (12 madde), şeklinde dört alt boyuttan ve toplam 50 maddeden oluşmaktadır. Ölçeklerden alınan yüksek puanlar flört şiddetine yönelik kabul düzeyinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.¹⁸

Şiddette mesleki rollerine ilişkin tutum ölçeği (ŞMRİTÖ): Gömbül tarafından (2000) geliştirilen ölçek, hemşirelerin şiddette mesleki rollerine ilişkin tutumu belirlemeye yöneliktir. Ancak ölçek, hemşirelik ve ebellek öğrencileri ile yapılan başka çalışmalarda da kullanılmıştır. Ölçek, sağlık profesyonellerinin destekleyici girişimlerine ilişkin 6 soru; evliliği her koşulda sürdürmeye yönelik 4 soru; evlilik birlikteliğini sonlandırmaya yönelik 2 soru ve mesleki rolüne olumsuz bakışına yönelik 3 soru olmak üzere toplam 15 soru içermektedir. Beşli likert tipi puanlanan ölçekte alınabilecek tutum puanı 15 ile 75 arasında değişmektedir. Tutum puanının yüksek olması, sağlık profesyonellerinin şiddete uğramış kadına karşı mesleki rolüne ilişkin tutumunda geleneksellikte artmayı, düşük olması ise geleneksellikten uzaklaşmayı ve çağdaş görüşü göstermektedir.^{19,20}

Araştırmada, öğrenci seçmeli derslerin sonunda, öğrencilerin kendileri tarafından doldurulmuş ve araştırmacılar tarafından anket verileri toplanmıştır. Anket yanıtlarına tam olarak yanıtlayan 560 öğrencinin cevapları analiz edilmiştir. Pandemi nedeniyle araştırma süresi beklenenden kısa tutulmasına rağmen, çalışmada yapılan G*Power 3 programı güç analizi sonucunda örneklem etki büyüklüğünün 0.80 olarak yeterli örneklem ulaşıldığı saptanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma anket formunda kullanılan ölçekler için yazarlardan gerekli izinler alınmıştır. Araştırma etik kurul onayı Ege Üniversitesi EGEBAYEK’den (Toplantı & Karar no: 01.26-471) alındıktan sonra, kurum izni alınmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama araçları, gönüllü olan ve sözel onamları alınan öğrencilere sınıflarında ve derslerin bitiminde uygulanmıştır. Uygulamadan önce araştırma grubunda bulunan öğrencilere araştırmanın amacı ve yararı anlatılmış, araştırmada kullanılacak veri toplama aracı ile ilgili yönergeler okunarak ve formların ile ilgili gerekli bilgiler verilmiştir. Bir anketin uygulanması yaklaşık olarak 20-25 dakika sürmüştür.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizi için SPSS 22.0 programı kullanılarak aritmetik ortalama, standart sapma, verilerin tüm dağılımını göstermek için ise yüzdelik hesaplaması, frekanslardan yararlanılmıştır. Shapiro-Wilk-W ve Kolmogorov-Smirnov testi sınaması ile verilerin normal dağılıma uygunluğu değerlendirilmiştir, her iki ölçek ve alt boyutlarının anormal dağılım göstermesi üzerine nonparametik testler Mann Whitney U testi, Kruskal-Wallis testi, Bonferroni düzeltilmeli Mann Whitney U Testi analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. Ölçek ortalamalarının normal dağılımına göstermesi üzerine Pearson korelasyonu analizi kullanılmıştır. Sonuçlar, one-tailed test olarak, %95’lik güven aralığında ve $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması $21,08 \pm 2,13$ (min:18, maks:42) olarak saptanmıştır. Katılımcıların %85’i kız öğrenci, %48’inin hemşirelik öğrencileri, %35’inin 2 sınıf öğrencisi oldukları saptanmıştır (Tablo 1). Öğrencilerin %18,9’u daha önce aile şiddetine maruz kaldıkları, şiddete maruz kalanların %17’sinde şiddetin devam ettiği, şuan ki flört ilişkilerinde %15,4’ünün şiddet gördüğü, aile içi şiddet (%36.4) ve flört şiddetinde (%87,2) en çok psikolojik şiddete maruz kaldıkları görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Sosyodemografik Özellikleri	N	%	FŞYTÖ		ŞMRİTÖ	
			MeanRank	U-x ² /P	MeanRank	U-x ² */P
Cinsiyet						
Erkek	476	85,0	272,11	16403,500	273,72	16766,500
Kadın	84	15,0	318,37	0.016*	318,90	0.018*
Bölüm						
Hemşirelik	271	48,4	294,17		286,30	
Ebelik	120	21,4	268,74	4.806	261,87	2,552
Beslenme ve Diyetetik	85	15,2	263,09	0.187	275,70	0.466
Paramedik	84	15,0	260,55		293,27	
Sınıf						
1.	74	13,2	314,82		282,59	
2.	199	35,5	270,47	9.262	290,07	1.376
3.	170	30,4	258,14	0.26*	270,89	0.711
4.	117	20,9	301,23		276,87	
Kardeş Sayısı						
Yok	50	8,9	263.95		255.50	
1	243	43,4	267.04	4.080	291.04	4.007
2	145	25,9	290.57	.395	266.89	0.405
3	71	12,7	288.54		276.35	
4 ve üzeri	51	9,1	304.79		299.28	
En Uzun Yaşanılan Yer						
Büyükşehir	86	15,4	281.02		289.69	
İl	198	35,4	262.90	4.154	266.63	2.718
İlçe	201	35,9	295.53	0.245	291.53	.437
Köy	75	13,4	275.16		277.02	
Kendi Aylık Geliri						

100-250 tl	53	9,5	237.38		273.20	
300-500 tl	253	45,2	278.19	4.515	269.72	3.136
550-1000 tl	173	30,9	290.32	.211	288.22	0.371
1050 ve üzeri	81	14,5	284.70		302.47	
Aile Gelir Algısı						
Kötü (Gelir <Gider)	110	19,6	287.48	.458	284.94	
Orta (Gelir = Gider)	365	65,2	277.91	.795	282.16	.663
İyi (Gelir> Gider)	85	15,2	272.46		267.62	.718
Anne Eğitim Düzeyi						
Okur-yazar değil	16	2,9	361.91		375.09	
Okur-yazar	25	4,5	330.08	9.945	319.64	13.071
İlkokul mezunu	320	57,1	282.49	.041*	278.26	.011*
Lise mezunu	131	23,4	264.91		290.78	
Üniversite derecesi ve üstü	68	12,1	251.13		234.58	
Baba Eğitim Düzeyi						
Okur-yazar	16	2,9	310.34		314.03	
İlkokul mezunu	263	47,0	278.50	.801	286.56	3.921
Lise mezunu	152	27,1	281.34	.849	273.75	.417
Üniversite derecesi ve üstü	129	23,0	273.31		271.93	
Aile tipi						
Çekirdek aile	472	84,3	302.23		303.16	
Geniş aile	61	10,9	277.71	2.172	280.37	3.676
Parçalanmış Aile	27	4,8	249.81	.338	231.67	.159
Part-time Çalışma Durumu						
Evet	33	5,9	259.14	7990.500	255.94	7885.000
Hayır	527	94,1	280.25	.464	282.04	.367
Öğrenci Başarı Ortalaması						
1.81-2.50	2	,4	305.00	.306	267.25	0.014
2.5-3.49	88	15,7	286.83	.858	280.84	.993
3.50-4.00	470	83,9	277.41		280.49	
Öğrencinin Yaşadığı Yer						
Üniversite yurdu	172	30,7	282.54		274.50	

Özel Yurt	96	17,1	305.36	12.083	300.94	7.364
Aile	187	33,4	254.70	.017*	260.92	.118
Arkadaş	80	14,3	310.83		309.31	
Diğer (akraba veya tek)	25	4,5	231.71		297.56	

* p <0.05 ** U=Mann Whitney U testi, X²=Kruskal Wallis-H Testi kullanılmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Aile İçi ve Flört Şiddeti Deneyimleri

			FŞYTÖ		ŞMRİTÖ	
	n	%	MeanRank	U-x ² /P	MeanRank	U-x ² /P
Şiddet Hakkında Eğitim Alma						
Alan	150	26,8	259.93	2766.000	257.19	27253.000
Almayan	410	73,2	286.03	.089	289.03	.039*
Aile İçi Şiddete Maruz Kalma						
Evet	106	18.9	310.93	20377.000	308.33	23831.500
Hayır	454	81.1	271.58	.024*	281.01	.036
Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Sıklığı						
Ara sıra	90	84,7	54.98	.507	55.41	497
Sıklıkla	13	12,6	56.25	.766	57.29	.780
Nadiren	3	2,7	68.17		68.33	
Halen Aile İçi Şiddete Maruz Kalma						
Evet	18	16.9	76.44	865.000	67.58	1042.500
Hayır	88	83.0	65.52	.263	67.49	.992
Flört İlişkinin Olma Durumu						
Evet	266	47.5	285.59	36935.500	277.73	38364.500
Hayır	294	52.5	273.06	.358	283.01	.699
Flört Şiddetin Olma Durumu						
Evet	41	15.4	231.11	5407.500	188.83	688.000
Hayır	225	84.6	187.31	.017*	193.50	.779

İlişkinin Süresi						
0-1	135	55,0	143.09		147.46	
2-4	97	33,3	139.63	3.933	139.53	5.447
5-7	25	8,6	175.80	.269	175.22	.142
8 ve üzeri	9	3,1	150.94		108.61	
İlişkide şiddet faili olma durumu						
Evet	16	6.01	298.84	1178.500	195.28	2867.500
Hayır	250	93.9	185.74	.000*	191.33	.888
Flört Şiddeti Türü **						
Psikolojik	34	87,2	20,51		20,79	
Seksüel	1	2,6	7,00	3.637	5,00	5.559
Fiziksel	1	2,6	12,50	0.457	11,00	0.235
Fiziksel ve Psikolojik	2	5,1	27,25		27,00	
Psikolojik ve Seksüel	1	2,6	8,50		3,00	
Aile içi şiddet türü**						
Fiziksel	20	18,2	56,78		57,83	
Psikolojik	40	36,4	53,31	1.696	54,30	1.988
Fiziksel, psikolojik ve ekonomik	17	15,5	49,47	0.791	49,94	0.738
Fiziksel ve psikolojik	30	27,3	60,21		60,18	
Psikolojik ve ekonomik	3	2,7	46,67		40,67	

*p <0.05 ** Birden fazla yanıt verilmiştir.

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanı 118,81±14,6 (min=77.00, maks=219) olarak saptanmıştır (Tablo 3). Öğrencilerin Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum ve Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları sırasıyla 40,51± 4.85, 29,31± 3,85, 21,00± 6,68, 27,94±4.8 olarak saptanmıştır (Tablo 3). Ölçek madde puan ortalamaları sosyodemografik arasında, cinsiyet, sınıf, anne eğitim düzeyi, yaşadıkları yer arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 1). Aile içi şiddete maruz kalma, şuan ki ilişkilerinde şiddet yaşama,

ilişkilerinde şiddet uygulama durumu ile de anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır (Tablo 2). Ölçek alt boyutlarının cinsiyetle karşılaştırmasında, toplam ölçek puanı ile (U=, 16403,500, p=0.016),erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum (u=16758,000, p=0.017), erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puan ortalamalarında (u=16786,000, p=0.013) cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmuş ve erkeklerin tüm bu alt boyutlarda daha yüksek flört şiddeti tutumuna sahip olduğu görülmektedir, ancak kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ve kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum ölçeklerinden alınan puan ortalaması arasında cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Flört Şiddet Tutum Ölçeği ve Şiddette Mesleki Rolüne Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

		$\bar{X} \pm sd$	Min	Max
Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri (FŞYTÖ)	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik	40,51± 4.85	26.0	75.00
	Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik	29,31± 3,85	16.00	59.00
	Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik	21,00± 6,68	11.00	52.00
	Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik	27,94± 4.82	12.00	56.00
FŞYTÖ Toplam Puan		118,81±14,6	77.00	219.00
Şiddette mesleki rollerine ilişkin tutum ölçeği (ŞMRİTÖ)	Destekleyici girişimlere yönelik	27.61± 3.65	6.00	30.00
	Evliliği her koşulda sürdürmeye yönelik	7.11 ± 3.20	4.00	20.00
	Evlilik birlikteliğini sonlandırmaya yönelik	5.51± 1.79	2.00	10.00
	Mesleki rolüne olumsuz bakışına yönelik	5.36± 2.36	3.00	15.00
ŞMRİTÖ Toplam Puan		45.60±5.30	15.00	75.00

Şiddette Mesleki Rollerine İlişkin Tutum Ölçeği toplam puanı 45,60±5,30 (min=15.00, maks=75.00) olarak saptanmıştır (Tablo 3). Ölçek madde puan ortalamaları sosyodemografik arasında, cinsiyet, anne eğitim düzeyi arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 1). Daha önce şiddet eğitimi alma, aile içi şiddet yaşama durumu ile de anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır (Tablo 2). Ölçeğin evliliği sürdürme (U=13638,000, p<0.001), yardım edici girişimler (U=14445,500, p<0.001), olumsuz bakış açısı (U=14771,500, p<0.001), ve toplam ölçek puanları (U=16766,500,

p=0.018), ile cinsiyetler arasında anlamlı fark bulunmuş, yine erkek öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, sadece evliliği sonlandırma girişimi alt boyutunda cinsiyetler arasında anlamlı fark elde edilmediği saptanmıştır.

Şiddette mesleki rollerine ilişkin tutum ölçeği ve flört şiddetine yönelik tutum ölçekleri toplam puanları ve alt boyutların birçoğu arasında yapılan pearson korelasyon analizinde orta ve zayıf düzeyde, ileri düzeyde anlamlı farklıklar elde edildiği saptanmıştır (p<0.05, Tablo 4).

Tablo 4. Ölçek Puan Ortalamaları Arasındaki Korelasyon

		ŞMRİTÖToplam Puan	Evliliği her koşulda sürdürme	Evlilik birlikteliğini sonlandırma	Destekleyici girişimler	Mesleki rolüne olumsuz bakış
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik	PearsonCorrelasyon	,431**	,411**	,004	-,343**	,198**
	Sig. (2-tailed)	,002	,000	,925	,001	,000
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik	PearsonCorrelasyon	,522**	,415**	,047	-,469**	,498**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,266	,000	,000
Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik	PearsonCorrelasyon	,187**	,355**	,030	-,274**	,339**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000

	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,479	,000	,000
Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik	PearsonCorrelati on	,383**	,333**	,351**	-,057	,492**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,179	,000
FŞYTÖ Toplam Puan	PearsonCorrelati on	,583**	,400**	,078	-,536**	,399**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,065	,000	,000
	N	560	560	560	560	560

TARTIŞMA

Yüksek şiddet düzeyleri, şiddeti destekleyen kültürel mitlerin yaygınlığı ile birlikte, şiddet mağduru olan gençlerin nadiren resmi yardım araması, flört şiddetini önemli bir konu haline getirmektedir.⁸ Araştırmanın yapıldığı öğrenci grubu geleceğin sağlık çalışanları olması sebebiyle, toplum sağlığına önemli katkıları bulunacaktır. Öğrencilerin şiddet konusundaki tutumları, bilgilendirilmesi, şiddet algısının kazandırılması; hizmet verecekleri kişilerin de aynı olaylar karşısında alacakları tavır ve davranışları olumlu yönde şekillendirecektir.²¹ Bu nedenle bu araştırma da, şiddeti önleme ve tedavi de kilit rolleri olan sağlık profesyonelleri adaylarının, flört şiddeti yaşama durumu ve deneyimleri, flört şiddetine yönelik risk faktörlerinin tanımlanması, aynı zamanda flört şiddet yaşama durumlarının, şiddete yönelik profesyonel tutumlarındaki etkisinin değerlendirilmesi ve mesleki rollerine yönelik farkındalıklarının artırılması amaçlanmaktadır.

Pek çok çalışma, üniversite öğrencilerinin üniversite kariyerleri sırasında önemli ölçüde şiddet deneyimi yaşadıklarını işaret etmektedir.²²⁻²⁴ Çalışmadaki, öğrencilerin şuan ki flört ilişkilerinde %15,4'ünün şiddet gördüğü, büyük çoğunluğunun (%87,2), psikolojik şiddete maruz kaldıkları saptanmıştır. Uluslararası literatürde üniversite öğrencileri, okul hayatları boyunca, %9 ile %87 arasında değişen yaygınlık oranları ile yüksek düzeyde flört şiddeti yaşadıkları, benzer şekilde psikolojik şiddetin daha yaygın olduğu,²³ ülkemizde üniversite öğrencileri arasında flört şiddeti yaygınlığının yaklaşık %11-45 arasında olduğu belirtilmiştir.^{11,12,24} Elde edilen şiddet sıklığının, çalışmalara göre düşük olmasının nedeni, flört şiddetinin tanımlanma, sorgulanma ve değerlendirme yöntemleri ile kültürel farklılıklara da bağlı olabileceği düşünülmektedir.²⁴

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin çoğunlukla flört şiddetini desteklemediği bulunmuştur. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği toplam puanı 118,81±14,6 (min=77.00, maks=219)

olarak saptanmıştır. Yapılan çalışmaların çoğunluğunda, erkeklerin kadınlara daha fazla şiddet uyguladığı ve kadınların daha fazla mağduriyet yaşadığı genel olarak kabul edilmektedir ancak son araştırmalar erkeklerin de şiddet kurbanı olabileceğini vurgulamaktadır. Başka bir deyişle, şiddetin çift yönlü olduğu ve böylece bireyler genellikle şiddetin hem faili hem de kurbanı oldukları belirtilmektedir,^{22,25,26} hatta bazı çalışmalarda kadınların, erkeklere oranla daha fazla şiddet uyguladığına yönelik verilerde bulunmaktadır.^{13,26} Ancak, flört şiddeti ile ilgili tutum ve davranışlar kültürel değerler, normlar ve inançlar tarafından şekillenmektedir,²⁷ erkekleri iktidar pozisyonlarına sokan katı cinsiyet stereotiplerinin ve ataerkil cinsiyet rolü tutumlarının onaylanmasının kadınların mağduriyet riskini büyük ölçüde artırdığı bilinmektedir.²⁸ Aynı zamanda, erkeklerin kadınlardan daha baskın, geleneksel ve kültürel cinsiyet kalıp yargılarıyla şiddet içeren eylemleri haklı çıkarma olasılığı ve “genel olarak kurbanı suçlayan tutumlara sahip olma olasılıklarının daha yüksek” olduğu görülmektedir.^{1,16,29} Ampirik çalışmalar ayrıca ergenlerin önemli bir yüzdesinin (%25-35) bazı durumlarda şiddeti sevginin bir tezahürü olarak yorumladığını bulmuştur.⁸ Bu meşhurlaştırıcı inançlar, özellikle cinsiyet rollerine karşı daha geleneksel tutumları olan erkekler arasında daha yüksek görünmektedir.⁸ Benzer şekilde bu çalışmada, erkeklerin flört şiddeti tutum puan ortalamaları daha yüksek olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçekte yer alan erkek fiziksel ve psikolojik flört şiddeti alt boyutlarının, daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu ve cinsiyetler arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu sonuç, erkeklerin flört şiddeti tutumlarının daha yüksek olduğunu gösterirken, aynı zamanda şiddetin sadece erkekler tarafından uygulanmasının onaylandığını gösteren bir toplumsal kabulü ve erkeklerin şiddet uygulamasına karşı sosyal bir hoşgörü ortamı varlığına yönelik toplumsal cinsiyet yaklaşımının yansımaları da işaret ettiği düşünülmektedir.

Üniversite öğrencileri ile yapılan

araştırmalarda, çocukluk çağında aile içi şiddete maruz bırakılma gibi ailesel risk faktörleri, geçmiş flört dışı şiddet öyküsü, akademik başarısızlık, tıbbi hastalık varlığı, olumsuz duygulanımlar (öfke, anksiyete, depresyon gibi), bireysel risk faktörleri (madde kullanımı, riskli cinsel davranışlar, kişilik özellikleri ve tutum faktörleri), akran ve sosyal risk faktörleri flört şiddeti için risk faktörleri olduğu belirtilmiştir.^{10,11,24,30} Çalışmada ise, cinsiyetin erkek olması, birinci sınıf öğrencisi olma, annenin okur- yazar olmaması, kalınan yer (özel yurt ve arkadaşlarla kalma), daha önce aile içi şiddete maruz kalma, şuan ki ilişkisinde şiddet yaşama ve şiddet faili olma durumu ile flört şiddeti tutum ölçeği puan ortalamasının arttığı saptanmıştır. Literatürde deneyim (ör. Çocuk istismarı) veya bir kişinin gelişim yıllarında herhangi bir aile şiddetine tanıklık etme, üniversite öğrencileri arasında şiddet faili ve mağduriyeti ile ilişkilendirilmiştir. Çocukluk döneminde şiddet yaşama durumunun, ergenlik döneminde, flört şiddeti yaşama ve/veya sürdürme olasılıkları daha yüksek olduğu aynı zamanda, şiddetin tekrarlama durumu ve şiddete yönelik ilişki de kabulün de artırdığı bilinmektedir,^{10,30} bu sonuçların çalışmada da benzer olduğu görülmektedir. Kalınan yer açısından, özel yurttan ve arkadaş ile kalmanın da ebeveynlerden destek alabilmeyi ve desteğe ulaşabilme algısını olumsuz etkileme yolu ile flört şiddetini artırma yönünde bir etken olabileceği düşünülmektedir.³⁰ Bunun nedeni, ergenlik döneminde birincil etki, çocukluktan beri baskın olan aileden akranlarına kaymaktadır. Bu değişiklik, artan bağımsızlık ve akran baskısına yatkınlıkları nedeniyle ergenleri birçok zararlı davranıştan dolayı risk altında olmalarına yol açabilmektedir.²⁷ Yine önceki çalışmalarda da, alt sınıf öğrencileri daha fazla şiddeti destekleyici tutum benimsedikleri belirtilmiştir,⁸ çalışmamızda benzer şekilde birinci sınıf öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanları daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durumda eğitim ve üniversitesinin öğrencilerin şiddete yönelik tutum ve davranışlarını olumlu yönde geliştirdiği düşünülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin şiddete yönelik profesyonel tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılan ŞMRİTÖ ölçeği (45,60±6,86) puanlarının, orijinal ölçek ortalama puanlarına (x=57) göre daha düşük olması, hizmet öncesi sağlık bilimleri öğrencilerinin, mesleklerine ilişkin önyargılarını, inançlarını ve olumsuz görüşlerini yansıtmadığı ve sağlık hizmeti sunarken modern bir tutum benimsediklerini göstermiştir. Kız öğrencilerin, şiddete yönelik profesyonel tutumları daha modern ve çağdaş görüşü yansıtırken, erkek öğrencilerin şiddete yönelik profesyonel tutum puanları daha yüksek olması, mesleki rollere ilişkin de daha geleneksel görüşe sahip olduklarını

göstermektedir. Çalışmamızda ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda olduğu gibi erkek öğrencilerin şiddete yönelik mesleki rollerine ilişkin daha geleneksel tutuma sahip oldukları görülmektedir.^{17,31} Önceki çalışmalarla paralel olarak çalışmamızda, kadına yönelik şiddeti meşrulaştıran tutumlar ile flört şiddet arasında güçlü bir pozitif ilişki olduğu doğrulanmaktadır.²⁷ Ergenlikte oluşan kişilerarası ilişkiler hakkındaki tutum ve inançlar, daha sonraki yaşamda da sürdürüldüğü görülmektedir. Ayrıca, şiddete tanıklık alanında bulgular şiddete karşı tutumlar ve sonraki davranışlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Dolayısıyla şiddeti destekleyen tutumlar, uluslararası literatürün vurguladığı gibi partner şiddetin önemli yordayıcıları olabilmektedir,⁸ bu yaklaşımdan yola çıkılarak öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları şiddete karşı profesyonel rollerine yönelik tutumları etkilediği görülmektedir. Çalışma sonucunda da, her iki ölçeğin toplam puanları ve alt boyutları arasında orta ve zayıf düzeyde anlamlı farklıklar elde edildiği saptanmıştır (p<0.05). Dolayısıyla, ergenlik dönemindeki flört şiddetine yönelik tutumların benzer şekilde şiddete yönelik mesleki tutumları etkilemesi açısından, bu dönemde şiddete yönelik ihtiyaçlar doğrultusunda kültüre özgü ve etkili müdahale programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.^{8,27} Çalışmadaki cinsiyet farklılıkları nedeniyle, özellikle erkek öğrencilere yönelik kültürel olarak gelişen mitler, tutumlar ve ataerkil yapının oluşturduğu kavramların şiddet üzerinde etkisine yönelik ayrı değerlendirme ve eğitim programlarının planlanması flört ilişkilerinde ve mesleki tutumlarında hem bilişsel hem de davranışsal değişime yol açması açısından önemlidir.

SONUÇ

Bu çalışmanın sonuçları flört şiddetine yönelik tutumların, şiddete yönelik mesleki tutumları da etkileyeceği, şiddet önleme yönelik eğitimlerin, üniversite öğrencilerinin tutum, inanç, etkinlik ve davranışlarının değiştirilmesinde yardımcı olabileceğini düşündürmektedir.

Sonuç olarak, eğitimcilerin ve sağlık profesyonellerinin, gençlerin şiddete karşı çıkma yönündeki tutumlarını değiştirmesi, bu amaçla, ergenler arasında şiddete karşı çıkma sorununu ele alacak kültüre özgü programların oluşturulması konusunda farkındalıkları artırılmalıdır. Ayrıca ileride yapılacak olan çalışmalarda, karma desen yöntemler ile kampüs kültürünün de kız ve erkek öğrencilerin şiddet deneyimleri üzerindeki etkisi incelenmelidir. Ergenlik döneminde flört şiddeti tutumları ile daha sonraki dönemde şiddete yönelik mesleki tutumları arasında bir bağlantı olduğu için, bu tür programların şiddetin azaltılmasında ve

önlenmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Çıkar çatışması

Çıkar ilişkisi yoktur.

KAYNAKLAR

1. Murray C, Kardatzke K. Dating Violence Among College Students: Key Issues for College Counselors. *J Coll Couns* 2007;10:80-89.

2. Fidan F, Yeşil Y. Nedenleri ve Sonuçları İtibariyle Flört Şiddeti. *Balk ve Yakın Doğu Sos Bilim Derg.* 2018;04(01):16-24.

3. Lundin U, Elmerstig E. “Desire? Who needs desire? Let’s just do it!”– a qualitative study concerning sexuality and infertility at an internet support group. *Sex Relatsh Ther.* 2015;30(4):433-447. doi:10.1080/14681994.2015.1031100

4. Kaukinen C, Kaukinehn-Dating Violence Among College Students. *Trauma, Violence, Abus* 2014;15(4):283-296.

5. Joshi M, Thomas K, Sorenson S. Domestic Violence and International Students: An Exploratory Study of the Practices and Role of US University International Offices Manisha. *J Coll Stud Dev* 2013;54(5):527-533.

6. Iconis R. Dating Violence Among College Students. *Contemp Issues Educ Res.* 2013;6(1):111. doi:10.19030/cier.v6i1.7609

7. Breiding MJ, Chen J, Black MC. Intimate Partner Violence in the United States — 2010. *Centers Dis Control Prev.* 2014;1-96.

8. Machado C, Caridade S, Martins C. Violence in juvenile dating relationships self-reported prevalence and attitudes in a portuguese sample. *J Fam Violence.* 2010;25(1):43-52. doi:10.1007/s10896-009-9268-x

9. Karatay M, Karatay G, Baş NG. BK. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları. *Sted.* 2018;27(1):67-71.

10. Duval A, Lanning BA, Patterson MS. A Systematic Review of Dating Violence Risk Factors Among Undergraduate College Students. *Trauma, Violence, Abus.* 2020;21(3):567-585. doi:10.1177/1524838018782207

11. Avcı D, Mercan Y, Tarı Selçuk K. Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetine Maruziyet: Flört

Şiddetine Yönelik Tutumların ve Toplumsal Cinsiyet Algısının Şiddete Maruziyet ile İlişkisi. *Acibadem Univ Sağlık Bilim Derg.* 2018;0-0. doi:10.31067/0.2018.29

12. Süneci B, Say A, Gümüştepe B, Enginkaya B, Yıldızdoğan Ç YM. Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları üzerine bir araştırma. *Ufku Ötesi Bilim Derg* 2016;16(1):57-83.

13. Shorey RC, Cornelius TL, Bell KM. A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggress Violent Behav.* 2008;13(3):185-194. doi:10.1016/j.avb.2008.03.003

14. Aslan D, Vefikuluçay D, Zeyneloğlu S, Erdost T, Temel F. Ankara’da iki hemşirelik yüksek okulunun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının ve bu konudaki görüşlerinin saptanması araştırması. *Kadın Sorunları Araştırma Merk, Hacettepe Üniversitesi.* 2008.

15. Luthra R GC. Rohini L. Dating violence among college men and women evaluation of a theoretical model. *J Interpers Violence.* 2006;21(6):717-731.

16. Kelley EL, Edwards KM, Dardis CM, Gidycz CA. Motives for physical dating violence among college students: A gendered analysis. *Psychol Violence.* 2014;5(1):56-65. doi:10.1037/a0036171

17. Sabancıoğulları S, Taşkın Yılmaz F, Ar E, Çakmaktepe G. The Attitudes of Nursing Students Towards Violence Against Women and Occupational Role in Violence, Self-Esteem, and Affecting Factors. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Derg.* 2016;13(1):35-43. doi:10.5222/head.2016.267

18. Erdem A. Flörtte şiddete yönelik tutum ölçeklerinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Elektron Sos Bilim Derg.* 2014;13(491):233-252.

19. Gömbül Ö. Hemşirelerin ailede kadına eş tarafından uygulanan şiddete ve şiddette mesleki role ilişkin tutumları. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Derg.* 2000;1:19-32.

20. Demirel Bozkurt Ö, Daşkan Z, Kavlak O, Şirin A. Ebelik öğrencilerinin gebelikte şiddet konusundaki bilgi, görüş ve mesleki tutumlarının belirlenmesi. *Balıkesir Sağlık Bilim Derg.* 2013;2(2).

21. Polat Y, İpekçi N, Yurdagül G, Öztürk M, Tatlı

S, Yavuzekinci M. Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu öğrencilerinde flört şiddeti prevalansının belirlenmesi.ÇÜ Sos Bilim Enstitüsü Derg. 2016;25(3):361-380.

22. Lou X. Gender and dating violence perpetration and victimization: A comparison of American and Chinese college students. J Int Women's Stud.2018:1-27.

23. Umana J, Fawole O, Adeoye I. Prevalence and correlates of intimate partner violence towards female students of the University of Ibadan, Nigeria. BMC Womens Health 2014;14(1):1-8.

24. Koçak Y CH. Flört Şiddeti: Tanımı, Sınıflaması ve Değerlendirmesi. In: Toplumsal Cinsiyet ve Kadın. 2019:43-53.

25. Straus MA. Dominance and symmetry in partner violence by male and female university students in 32 nations. Child Youth Serv Rev. 2008;30(3):252-275. doi:10.1016/j.chilyouth.2007.10.004

26. Williams JR, Ghandour RM, Kub JE. Female Perpetration of Violence in Heterosexual Intimate Relationships: Adolescence through Adulthood.

Trauma, Violence, and Abuse. 2008;9(4): 227–249. doi:10.1177/1524838008324418

27. Pradubmook-Sherer P. Youth attitudes toward dating violence in Thailand. Int J Offender Ther Comp Criminol. 2011;55(2):182-206. doi:10.1177/0306624X09360659

28. Paat Y, Markham C. The Roles of Family Factors and Relationship Dynamics on Dating Violence Victimization and Perpetration Among College Men and Women in Emerging Adulthood. J Interpers Violence. 2019;34(1):81-114.

29. Rollè L, Sechi C, Patteri L, et al. Intimate partner violence: attitudes in a sample of Italian students. Cogent Psychol 2018;5(1):1-12. doi:10.1080/23311908.2018.1514960

30. Kütük E, Gümüştas F, Almış B. Üniversite öğrencisi kızlarda flört şiddetinin belirleyicileri ve psikiyatrik sonuçlar açısından flört dışı şiddetten farklılıkları Emel. Anadolu Psikiyatr Derg. 2018;19:217-222.

31. Dağlar G, Bilgiç D, Demirel G. Ebelik ve Hemşirelik Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Tutumları. Deuhfed.2017;10(4):220-228.